

LUND UNIVERSITY

Sveriges A-kassor nominering till forskningspris

Kjellberg, Anders

2020

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Kjellberg, A. (2020, maj 29). Sveriges A-kassor nominering till forskningspris. Opublicerad.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

SOCIOLOGISKA INSTITUTIONEN
LUNDS UNIVERSITET
Anders Kjellberg 2020-05-29

Den 15 februari 2019 nominerade jag Jayeon Lindellee till Sveriges A-kassors forskningspris för hennes doktorsavhandling *Beyond Retrenchment. The Multi-Pillarization of Unemployment Provision in Sweden*. Lund Dissertations in Social Work 54 (2018) – nomineringen finns att läsa nedan.

Den 5 februari tilldelades hon priset vid en ceremoni på Stockholms Stadsmuseum. Det skedde i samband med ett seminarium där jag ombetts föreläsa på temat ”Hur står det till med den fackliga organisationsgraden?”

Power point-presentation: [https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/hur-staar-det-till-med-den-fackliga-organisationsgraden\(06c4a750-192f-4281-8fbf-99512ab2f130\).html](https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/hur-staar-det-till-med-den-fackliga-organisationsgraden(06c4a750-192f-4281-8fbf-99512ab2f130).html)

Sveriges a-kassors pressmeddelande om prisutdelningen och seminariet: <https://news.cision.com/se/sveriges-a-kassor/r/sveriges-a-kassor-delar-ut-pris-till-forskning-om-okade-skillnader-i-skydd-vid-arbetsloshet.c3002812>

Ledamöter av Sveriges A-kassors forskningsråd 2019/2020:

Katarina Bengtson Ekström, kassaföreståndare Akademikernas a-kassa (ordförande)
Alexandra Oljans Ahlin, kommunikatör Akademikernas a-kassa (adjungerad sekreterare)
Bengt Furåker, professor Göteborgs universitet
Birgitta Nyström, professor Lunds universitet
Anders Ljungberg, enhetschef analysavdelningen Arbetsförmedlingen
Anne Grönlund, professor Umeå universitet
Per-Anders Edin, professor Uppsala universitet
Tomas Eriksson, kanslichef Sveriges a-kassor (adjungerad)

Lunds universitet om de ökade skillnaderna vad gäller skyddet vid arbetslöshet: <https://www.lu.se/article/skillnader-i-skydd-vid-arbetsloshet-har-okat>

Priset uppmärksammades i LUM (Lunds Universitets Magasin) nr 1 2020 sid. 47 ”Prisad forskning om arbetslöshet”: https://issuu.com/lundsuniversitet/docs/lum_1_2020
<https://www.lu.se/sites/www.lu.se/files/lunds-universitets-magasin-1-2020.pdf>

... och av Universitetsläraren nr 1 2020 sid. 5: ”A-kassor prisar Lundaforskare”.

Lindellees publikationer i Lunds universitets forskningsportal:

[https://portal.research.lu.se/portal/sv/persons/jayeon-lindellee\(3dc4daee-5f5f-4263-9545-c5b316635d7f\)/publications.html](https://portal.research.lu.se/portal/sv/persons/jayeon-lindellee(3dc4daee-5f5f-4263-9545-c5b316635d7f)/publications.html)

Lindellees avhandling recenserad av Mattias Bengtsson i Arbetsmarknad & Arbetsliv nr 1 2020: <https://journals.lub.lu.se/aoa/article/view/19666>

Avhandlingen i Sveriges Radio Ekot 10/5 2019 ”Egna försäkringar viktigare vid arbetslöshet”:
<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=7198195>

Här följer nomineringen:

Till
SVERIGES A-KASSOR

Nominering av Jayeon Lindellee till Sveriges a-kassors forskningspris 2019

Undertecknad nominerar härmed Jayeon Lindellee som 2018 disputerade på avhandlingen *Beyond Retrenchment. The Multi-Pillarization of Unemployment Provision in Sweden (Bortom nedskärningar. Multi-pelarisering av det svenska arbetslöshetsersättningsystemet)*. Lund Dissertations in Social Work 54 (2018). Disputation i socialt arbete vid samhällsvetenskapliga fakulteten Lunds universitet 28 november 2018.

http://portal.research.lu.se/portal/files/53825984/Beyond_Retrenchment_Multi_Pillarization_of_Unemployment_Benefit_Provision_in_Sweden.pdf

Motivering

Det svenska arbetslöshetsersättningsystemet har de senaste tio-femton åren genomgått stora förändringar. Det gäller inte minst nedskärningar av ersättningsnivåerna, försämrade villkor för deltidsarbetande och studerande samt från januari 2007 väsentligt höjda medlemsavgifter till a-kassorna. Såväl a-kassorna som fackförbunden förlorade under loppet av några år hundratusentals medlemmar vilket ytterligare bidrog till att undergräva den allmänna arbetslöshetsförsäkringen. Arbetslöshetsersättningen utgör en allt mindre del av den tidigare inkomsten. En följd blev att ett stigande antal arbetslösa fick svårt att klara sig ekonomiskt. För att kompensera för den låga ersättningen, och underlätta medlemsrekryteringen, har många fackförbund infört kompletterande inkomstförsäkringar som idag täcker cirka hälften av alla arbetstagare.

Avhandlingen är ett pionjärarbete när det gäller forskning om fackliga inkomstförsäkringar och hur de fungerar på grupp- och individnivå. Bidraget är både empiriskt och teoretiskt genom den originella kombinationen av en analys av institutionell förändring, och studier av försäkringens utfall. En stor förtjänst är också att den anlägger ett helhetsperspektiv som visar att det svenska systemet för arbetslöshetsersättning utgörs av flera pelare som interagerar med varandra: den allmänna arbetslöshetsförsäkringen där statssubventionerade a-kassor utgör kärnan, för det andra olika avtalsbaserade omställningsordningar samt en tredje pelare bestående av kollektiva inkomstförsäkringar respektive avtal mellan enskilda individer och försäkringsbolag.

Av en omfattande enkätundersökning som Lindellee gjort bland arbetslösa som fick ersättning från Handelsanställdas arbetslöshetskassa framgår att inkomstförsäkringarna är till minst nytta

för de som behöver dem bäst, det vill säga de som löper störst risk för arbetslöshet. Hon ger flera konkreta exempel på hur utsatta arbetslösa försöker klara ekonomin.

Genom att lyfta fram och ingående studera ett allvarligt problem inom arbetslivet kan avhandlingen förhoppningsvis komma att inspirera en reformering av ersättningssystemet för arbetslösa.

Avhandlingen förenar på ett fruktbart sätt samhällsvetenskaplig teori med analysen av det svenska systemet för arbetslöshetsersättning. Fakultetsopponenten framhöll att avhandlingen genom att kombinera teorier om välfärdsstatsregimer med ett pelarperspektiv, som går utöver det som sker i statlig regi, bidrar till att utveckla institutionell teoribildning och ekonomisk välfärdsstatsteori. Avhandlingen visar att förändringarna av arbetslöshetsersättningssystemet skett gradvist där en förändring, eller frånvaron av en sådan, medverkat till ytterligare förändringar alternativa att sådana motverkats. Således får införandet av inkomstförsäkringar ses mot bakgrund av sänkta ersättningsnivåer och ett under lång tid oförändrat tak i den allmänna arbetslöshetsförsäkringen samt som ett medel för facken att återhämta sig efter de stora medlemsförluster som skedde efter kraftigt höjda medlemsavgifter i a-kassorna.

Sammantaget ger de tre olika typerna av ersättningssystem (de tre pelarna) starkt skiftande resultat för olika löntagargrupper, vilket medför att intresset att reformera systemet varierar mellan olika fackförbund. Högavlönade heltidsanställda (*insiders*) har genom inkomstförsäkringar och omställningsavtal (som inom privat sektor är betydligt förmånligare för tjänstemän än för arbetare) till stor del kompenseras för bristerna i den allmänna arbetslöshetsförsäkringen, medan så inte är fallet för lågavlönade och deltidsarbetande (*outsiders*). Avhandlingen påvisar att många arbetslösa outsiders, trots att de är berättigade till ersättning från Handelsanställdas förbunds inkomstförsäkring, inte ens ansöker om ersättningen. Lindellee visar att det beror på okunskap, krångliga regler och låga ersättningar. Avhandlingen klargör att inkomstförsäkringar förstärker skillnaderna mellan insiders och outsiders då många av de senare endast är berättigade till låg om någon ersättning.

Sammanfattningsvis ger avhandlingen ett starkt bidrag till både svensk och internationell forskning om arbetslöshetsförsäkringar samt välfärdsstaters förändring.

Lund den 15 februari 2019

Anders Kjellberg, professor
Sociologiska institutionen
Box 114
221 00 Lund
Tel 046-222 88 47
anders.kjellberg@soc.lu.se